

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

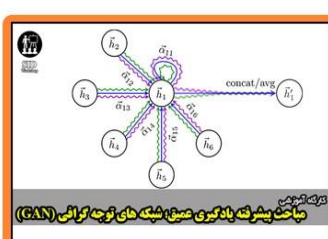

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی

آینده پژوهی و تغییر در برنامه‌های درسی

عفت کاظمی نجف آبادی^۱

کلید واژه‌ها: آینده، تعلیم و تربیت، آینده پژوهی، برنامه‌ریزی درسی

مقدمه

جهان معاصر عرصه تحولات شگرف و پویایی شتابنده است تغییرات چنان غافل گیر کننده و برق آسا از راه می‌رسند که کوچک‌ترین کم توجهی به آن می‌تواند به بهای گزاف غافلگیری راهبردی در تمام عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تمام شود. (فاضل قانع، ۱۳۸۸، ۳) نگاه کلان به جهان امروز و بازیگران اصلی آن، حاکی از وجود مؤسسات تأثیرگذار آینده پژوهی و آینده نگاری در مراکز قدرت و تصمیم‌گیری دولت‌های بزرگ و توسعه یافته جهان است چه بسا رویکرد آینده نگارانه آنان به مسائل جهان و برنامه‌ریزی برای آینده ریشه‌های تسلط آنان را بر جهان آینده بیش از پیش مستحکم تر می‌کند. امروزه مأموریت و تلاش عمده برنامه‌ریزی در کشورهای توسعه یافته علاوه بر توجه جدی به چالش‌های کنونی و ارائه رهیافت‌های مقطعی، تفکر درخصوص چالش‌های آینده و نحوه مواجهه و قدرت‌یابی در آن عرصه-هاست برنامه‌ریزی هم اکنون با ارتقاء نقش خود به دنبال تسخیر آینده با اندیشه ایفای نقش جدی و سهم خواهی از آن است (بنی‌سی، ۱۳۸۷). جهان پیچیده امروز، آموزش و پرورش را طلب می‌کند که بتواند متناسب و منعطف با این پیچیدگی‌ها، پاسخگوی نیازهای جامعه باشد. برای پاسخگویی به این مهم نیازمند ابزاری هستیم که بتواند به راحتی در میان این پیچیدگی‌ها حرکت کرده و مسیر را تسهیل نماید، آموزش بهترین ابزار برای این کار است، از آنجایی که آموزش از طریق برنامه درسی معنا و مفهوم می‌یابد، می‌باید با بررسی و بازنگری مداوم، تلاش شود که برنامه درسی با غنای کامل و علمی خود بتواند به تمام نیازهای کنونی و دگرگونی‌های پر شتاب آینده پاسخ دهد (زمانی مقدم، ۱۳۸۹، ص ۱). برای دست یافتن به هدف مورد نظر، باید قبل از تلاش فیزیکی یا اقدام به انجام کار، تلاش ذهنی یا برنامه‌ریزی کافی صورت بگیرد. برنامه‌ریزی شالوده موفقیت در هر کاری را تشکیل می‌دهد. بنابراین ضرورت برنامه‌ریزی به ویژه در فعالیت‌های یاد دهی - یادگیری، برای رسیدن به جزئی‌ترین اهداف یک واقعیت انکار ناپذیر است. تحقیقات انجام شده توسط کریمی، ۱۳۸۹ نشان می‌دهد که از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد رشته برنامه‌ریزی درسی؛ استاد، ابزارهای آموزشی و محتوای آموزش در تغییر برنامه درسی در طول مدت آموزش تأثیر دارد. لذا این مقاله در صدد است تا به این پرسش بپردازد که آیا آینده پژوهی می‌تواند به عنوان عاملی موه در تغییر برنامه‌ریزی درسی تأثیر گذار باشد؟

روش

پژوهش پیش روی از نوع پژوهش‌های توصیفی- و به لحاظ هدف کاربردی است، جامعه آماری مورد بررسی در این دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد رشته برنامه‌ریزی درسی می‌باشند که از میان آنها بر اساس جدول مورگان تعداد نمونه به تعداد ۲۵۴ نفر تعیین گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق پرسش نامه می‌باشد. پرسشنامه مورد نظر محقق ساخته است که در ۲۰ سوال طراحی شد و برای تعیین روایی و اعتبار پرسشنامه از روایی محتوی و ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید. که میزان آلفای بدست آمده ۰.۸۲٪ است که از حد بسیار بالایی برخوردار است. پرسش نامه بین افراد نمونه که از طریق نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده بودند توزیع و پس از تکمیل، جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. پس از جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS 19 و صورت گرفت و بنا به ضرورت از از شیوه‌های آمار توصیفی از قبیل فراوانی، فراوانی تجمعی و نسبی، استفاده شد. همچنین در بخش آمار استنباطی جهت آزمون فرض‌ها از روش‌ها و تکنیک‌های مختلفی نظیر آزمون T استفاده شد.

نویسنده مسؤول، آموزگار دبستان ایمان نجف آباد^۱

یافته‌ها

آزمون معناداری t در بررسی فرهنگ و تغییر برنامه درسی به شرح زیر می‌باشد.
۱- آینده‌پژوهی در تغییر محتوای برنامه درسی تاثیرگذار است.

جدول ۱: آمار توصیفی مربوط به آزمون فرض

متغیر	تعداد داده‌ها	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار
آینده‌پژوهی	۲۵۰	۳.۴۲	۰.۳۶۲	۰.۱۲۴

جدول ۲: آمار استنباطی مربوط به آزمون فرض

متغیر	آماره t	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان
آینده‌پژوهی	۵.۴۸	۲۴۹	۰.۰۰۰۵	۰.۴۲۱	۲۹۷

نتایج آزمون آمار توصیفی جدول ۱ نشان می‌دهد که میانگین نمونه متغیر آزمون بیشتر از ۳ است ولی این موضوع باید از طریق آمار استنباطی (آزمون فرض یا فاصله اطمینان) تأیید شود. نتایج آزمون استنباطی که در جدول ۲ آمده است نشان می‌دهد، با توجه به اینکه مقدار آماره T محاسبه شده برای تمامی متغیرها کمتر از مقدار t در جدول بوده و همچنین سطح معنی داری که برای متغیرها محاسبه گردیده کمتر از ۰.۰۰۵ می‌باشد لذا فرض صفر رد شده و در نتیجه فرض مقابل با سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید می‌گردد. از طرفی دیگر با عنایت به اینکه علامت حد پایین و بالای آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ برای متغیر مورد آزمون مثبت می‌باشند، لذا می‌توان نتیجه گرفت که میانگین از مقدار مورد آزمون بیشتر است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهند که آینده‌پژوهی در تغییر محتوای برنامه درسی تاثیرگذار است.

بحث و نتیجه‌گیری

برای تحلیل این فرضیه از آزمون t استفاده شده است. نتایج حاصل نشان می‌دهد که در سطح معنی داری ۰/۰۵ رابطه معنی داری بین آینده‌پژوهی و تغییر در برنامه درسی وجود دارد. این نتایج با مطالعات کریمی (۱۳۸۹). تقریباً همخوانی دارد. با توجه به نشان ایشان می‌توان گفت تغییر اندیشه‌ها در طول زمان می‌تواند تأثیر زیادی در تغییر برنامه‌های درسی داشته باشد. افزایش آگاهی معلمان و مدیران در برنامه‌ریزی برنامه‌های درسی می‌تواند در نوآوری برنامه‌ها در آینده موثر افتد با توجه به این نتایج پیشنهاد می‌شود معلمان با ثبت تجربه‌های بدست آمده در خصوص تغییر برنامه درسی و تأثیر آن بر آموزش دانش‌آموزان از این تجربه‌ها در آینده نزدیک برای بهبود وضعیت آموزش برنامه‌های درسی کمک گیرند.

منابع

- بنی‌سی، پری‌ناز (۱۳۸۷). تغییر، نوآوری، اصلاحات و آینده‌پژوهی در برنامه‌ریزی درسی، تهران: امیر.
زمانی‌مقدم، افسانه (۱۳۸۹). نقش متاتئوری‌ها در برنامه درسی (مقاله علمی درباره‌ی مدیریت). ماهنامه مدیریت آموزشی، ش ۱۶.
فاضل‌قانع، حمید (۱۳۸۸). آینده‌پژوهی و جامعه مطلوب اسلامی، معرفت فرهنگی اجتماعی، ش ۲۲.
کریمی، زهرا (۱۳۸۹). بررسی عوامل موثر بر آینده‌پژوهی برنامه درسی. فصلنامه علمی-تحلیلی طیف برق، آینده‌پژوهی - مفاهیم و مبانی، ۴، زمستان ۱۳۸۵.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

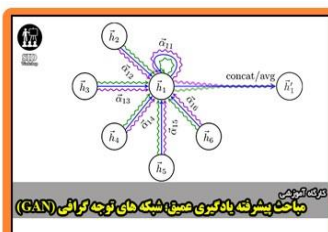

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی